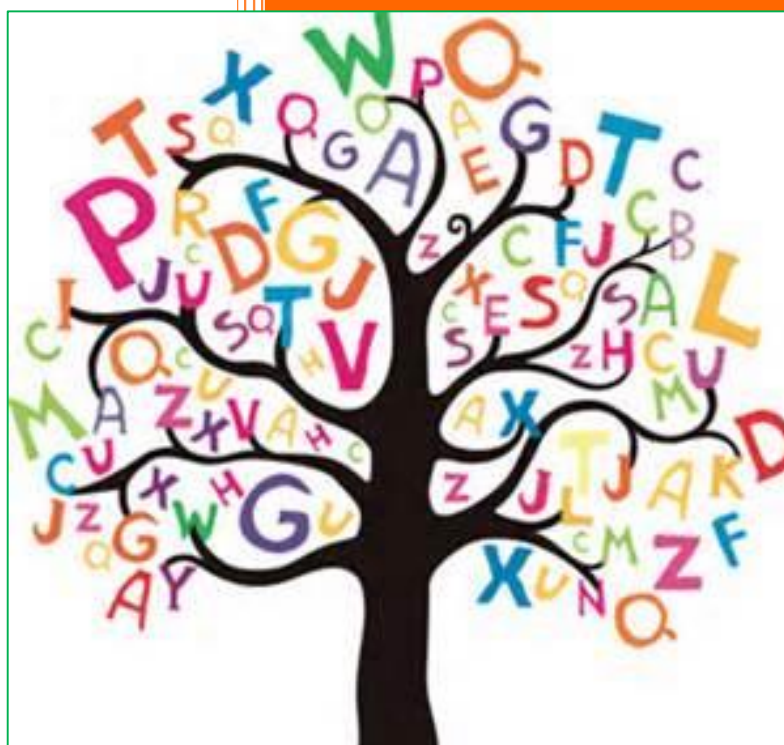

Beleidsplan Spelling

INHOUDSOPGAVE

1	VISIE	2
2	DOELEN	2
2.1	REFERENTIELEVELS	2
3	VAKDIDACTIEK	3
3.1	VOORBEREIDEND SPELLEN	3
4	METHODE	4
5	DIFFERENTIATIE	4
5.1	ZORGLEERLINGEN	4
5.2	MEER- EN HOOGBEGAAFDEN	4
5.3	AANVULLENDE MATERIALEN	4
5.4	ICT	4
6	BORGING	5
6.1	OBSERVATIES	5
6.2	ONDERWIJSINHOUDELIJKOVERLEG EN BOUWVERGADERINGEN	5
6.3	TOETSEN	5
7	STAPPENPLAN RISICOLEZERS- EN SPELLERS	5

1 VISIE

Ieder kind doet ertoe, ieder kind wil leren en ieder kind kan excelleren.

Wij streven naar onderwijs in een veilig schoolklimaat, waarbij de kinderen met een positief kritische houding en doordachte uitdagingen tot zelfstandig leren komen. Als school willen wij dat kinderen goed leren schrijven en spellen, omdat dit van grote waarde is voor hun verdere leven. Zonder betekenis te geven aan goed schrijf- en spellingonderwijs zullen kinderen niet gemotiveerd aan het werk gaan. Wij vinden het dan ook belangrijk dat kinderen plezier krijgen in het schrijf- en spellingonderwijs én beseffen dat het schrijven en goed leren spellen een doel heeft.

In ons onderwijs gaan we uit van de basisbehoeften van kinderen: competentie, relatie en autonomie. Wij stemmen ons spellingonderwijs af op de verschillen tussen kinderen en streven daarbij naar het hoogst haalbare voor ieder kind, zodat zij binnen de mogelijkheden van hun kunnen tot optimale ontwikkeling komen.

Onze visie voor spelling concretiseren we door aan onderstaande doelen te werken:

- We continueren onze handelingsgerichte werkwijze.
- We werken opbrengstgericht vanuit duidelijke doelen en streefniveaus.
- We staan open voor onderwijskundige ontwikkelingen en zijn nieuwsgierig naar nieuwe ontwikkelingen.
- We blijven voortdurend werken aan de deskundigheid van het team door middel van teamtrainingen en individuele scholingstrajecten.
- We zorgen voor een doorlopende lijn binnen ons spellingonderwijs.
- Leerkrachten voeren kindgesprekken om de onderwijsbehoeften vast te stellen.
- Kinderen worden betrokken bij het stellen van eigen ontwikkelingsdoelen en zijn voor hun eigen leerproces medeverantwoordelijk.
- Kinderen leren positief kritisch te zijn ten aanzien van hun eigen leerproces.

Bovenstaand is vastgesteld in ons Schoolplan 2017-2021.

2 DOELEN

Spelling is het uit het hoofd goed opschrijven van woorden en zinnen. Het doel is om eigen teksten, opdrachten en werkstukken bij andere vakken foutloos te kunnen maken.

Het streefdoel voor het vakgebied spelling is gesteld op 4.0. Met daarbij gesteld dat minstens 20% van de leerlingen een I niveau scoort en dat het aantal kinderen dat een IV of V score behaalt niet meer dan 30% van de leerlingen in de groep mag zijn.

2.1 REFERENTIELEVELS

Om de prestaties van leerlingen op het gebied van taal en rekenen te verhogen zijn door het ministerie van OCW referentieniveaus vastgesteld. Deze geven aan wat kinderen in verschillende fasen van hun schoolloopbaan moeten kennen en kunnen. Daarnaast zorgen de referentieniveaus voor een betere aansluiting van het basisonderwijs op het vervolgonderwijs. Het geheel aan referentieniveaus wordt het referentiekader genoemd.

In het basisonderwijs gelden twee referentieniveaus: 1F (fundamenteel niveau) en 1S (streefniveau). Voor spelling is het streefniveau 1S precies hetzelfde als niveau 2F.

Staal biedt de spellingdoelen aan op referentieniveau 1F en 2F/1S. Het doel van Staal is om alle kinderen naar het voortgezet onderwijs te laten uitstromen op 2F-niveau. Om dat te bereiken zijn voor de verschillende spellingonderdelen verschillende differentiatiemogelijkheden. Daarnaast biedt Staal meer dan wat er beschreven staat in de referentieniveaus en sluit daardoor goed aan bij de populatie van De Kameleon. Staal wil met lesdoelen die niet expliciet in de taaldoelen zijn geformuleerd kinderen op een hoog taalniveau brengen.

De referentieniveaus taal hebben 4 hoofdonderwerpen (domeinen):

- mondelinge taalvaardigheid (gesprek voeren, luisteren en spreken);

- leesvaardigheid (onder andere zakelijke en literaire teksten lezen);
- schrijfvaardigheid (bijvoorbeeld een opstel of sollicitatiebrief schrijven);
- begrippenlijst (bijvoorbeeld kennis van begrippen als klinker, zelfstandig naamwoord of spreekwoord) en taalverzorging (taal correct toepassen).

3 VAKDIDACTIEK

Onze didactische aanpak is gericht op onze drie pijlers: strategisch leren, betekenisvol leren en sociaal leren. Toegespitst naar het vakgebied spelling komt dat op het volgende neer:

- Sociaal leren legt het accent op het leren van en met elkaar. Tijdens de spellinglessen is er sprake van veel sociale interactie waarbij de leraar als model fungeert en daarna samen met de leerlingen de lesstof inoefent. De coöperatieve werkvormen die ingezet worden zorgen ervoor dat de leerlingen met elkaar overleggen en van elkaar leren.
- Betekenisvol leren duidt op de mate waarin het spellingonderwijs de kinderen “raakt” en het functioneel is, waardoor de kinderen er gemotiveerd mee aan de slag willen gaan. Wanneer het correct spellen een geautomatiseerde vaardigheid is geworden, hebben leerlingen veel meer taalvermogen beschikbaar voor andere aspecten van taal. Bijvoorbeeld voor het verwoorden van gedachten en het bouwen van zinnen in stelopdrachten.
- Strategisch leren legt het accent op het leren van methodieken en strategieën, waarbij het zelf verwoorden van het geleerde, het visualiseren daarvan en het reflecteren daarop belangrijke kenmerken zijn. Door veel te oefenen, zijn leerlingen steeds vaker en beter in staat om de directe spellingstrategie toe te passen.

De leerkracht geeft met behulp van een adequaat instructiemodel doelgericht vorm aan gedifferentieerde, effectieve instructie. Binnen het interactief gedifferentieerd directe instructiemodel (IGDI-model) creëert de leerkracht de mogelijkheid om te differentiëren in uitleg en instructietijd voor de leerlingen en zorgt zij voor meer dialoog tussen de leerlingen onderling.

In de praktijk betekent dit dat de school er naar streeft alle leerlingen te laten profiteren van de groepsinstructie en vooral tijdens de verwerking rekening houdt met de verschillen tussen leerlingen. Goede spellers krijgen dan verrijkingsstof en zwakke spellers krijgen extra instructie die rekening houdt met hun leerbehoeften.

De leerkracht past het directe instructiemodel toe door:

- uit te leggen
- modellen
- begeleiden te oefenen
- ruimte te geven aan oefenen
- inhoudelijke feedback te geven
- gezamenlijk na te denken over de leerdoelen en de resultaten

Een totale les bevat de volgende fasen:

- gezamenlijke start
- instructiefase
- begeleid inoefenen
- zelfstandige verwerking/ verlengde instructie
- afronding

3.1 VOORBEREIDEND SPELLEN

De Kameleon wil onderwijs aan het jonge kind aanbieden op een ontwikkelingsgerichte wijze waarbij we werken vanuit thema's en waarbij betekenisvol spel als uitgangspunt wordt genomen. Het ontwikkelingsgericht onderwijs (OGO) staat voor onderwijs dat inhouden en activiteiten wil aanreiken die voor kinderen betekenisvol zijn.

Al op vroege leeftijd komen kinderen in contact met letters. Het spreekt voor zich dat ze daardoor al op jonge leeftijd belangstelling voor letters ontwikkelen. Dit heet de ontluikende geletterdheid. Tijdens de ontluikende geletterdheid gaat geschreven taal een rol gaan spelen in het leven van een kind. Hierbij gaat het om kinderen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar. Om de doorgaande lijn binnen de school te garanderen krijgen de kleuters op De Kameleon spelenderwijs gedurende een schooljaar 15 letters aangeboden. Deze letters, die passen bij het thema dat op dat moment centraal staat, worden aan de hand van een instructie die aansluit bij de gehanteerde methode Staal, aangeboden.

4 METHODE

Vanaf schooljaar 2017- 2018 heeft het team gekozen voor de methode Staal. Staal is een methode met een preventieve spellingaanpak. Door middel van voordoen (modeling), verwoorden, nauwgezette begeleide inoefening en gerichte feedback worden de vaardigheden stap voor stap aangeleerd. Daarnaast worden spelling en grammatica gecombineerd aangeboden, iets wat niet vaak voorkomt.

5 DIFFERENTIATIE

De spellingaanpak van Staal kenmerkt zich door instructie en interactie met de kinderen. Door de interactie kun je actief differentiëren. Daarnaast zijn er opdrachten op 3 niveaus en is er een Werkboek Plus. Instructie wordt zoveel mogelijk volgens IGDI model gegeven. In de klas wordt op drie niveaus gewerkt. Op deze manier krijgt iedere leerling het onderwijs waar hij/zij behoefte aan heeft. Deze niveaus staan beschreven in de groepsplannen.

5.1 ZORGLEERLINGEN

De speciale zorg voor leerlingen ligt in handen van de intern begeleider. Zij volgt samen met de groepsleerkrachten de voortgang in het leer- en ontwikkelingsproces van de kinderen individueel en de groep als geheel. De groepsleerkrachten blijven eerstverantwoordelijk voor het kind en de groep. De intern begeleider bespreekt de resultaten met de groepsleerkracht en zet, indien nodig, vervolgstappen. Daarbij kan de hulp van de taalspecialist worden ingeschakeld.

Voor kinderen met een dyslexieverklaring volgen wij het protocol zoals dat beschreven staat in ons Beleidsplan dyslexie. Voor hen is er, in overleg, de mogelijkheid om met de dyslexiesoftware Textaid te werken.

5.2 MEER- EN HOOGBEGAAFDEN

Kinderen die de basisstof snel doorlopen, mogen zelfstandig door de stof. Zij hoeven niet de klassikale uitleg af te wachten, krijgen verdiepende en aanvullende opdrachten vanuit de methode Staal of extra uitdaging door middel van andere programma's. Voor de groepen 2 t/m 8 hebben wij de leskisten van Levelwerk aangeschaft. Dit zijn speciaal ontwikkelde materialen voor de meer- en hoogbegaafde leerlingen.

Kinderen die extra uitdaging nodig hebben worden begeleid door de specialist meer- en hoogbegaafdheid. De mogelijkheid bestaat dat kinderen die bovengemiddeld presteren deelnemen aan het Leerplein.

5.3 AANVULLENDE MATERIALEN

Voor het spellingonderwijs wordt de methode Staal gehanteerd. Hiervoor gebruiken wij de materialen die bij de methode horen (Staalboeken, werkboeken en de postersets).

Om de instructie nog effectiever te maken, werken we in de groepen met wisbordjes. Leerlingen kunnen daarop snel een antwoord noteren en die aan de leerkracht tonen. In een oogopslag wordt duidelijk of de informatieoverdracht wordt begrepen.

5.4 ICT

De groepsleerkrachten werken tijdens de instructie met het digibordsoftware van de methode Staal.

De kinderen hebben toegang tot Ambrasoft en kunnen daar gebruik van maken. ICT wordt doelgericht ingezet ter ondersteuning van het spellingonderwijs.

Kinderen met een dyslexieverklaring bespreken bij aanvang van het nieuwe schooljaar met de groepsleerkracht waar zij behoefte aan hebben. Hieronder kan Textaid vallen. Textaid is dyslexiesoftware die ondersteunt bij het lezen en maken van teksten. Tijdens het vak spelling zal de software minimaal ingezet worden.

6 BORGING

6.1 OBSERVATIES

Om er zorg voor te dragen dat de spellinginstructie binnen de school op dezelfde manier wordt gegeven, vinden er regelmatig groepsobservaties plaats. Hiervoor ligt de verantwoording bij de Kwaliteitskring Taal. De bevindingen van de observaties worden met de desbetreffende leerkracht en in de bouwvergaderingen besproken.

6.2 ONDERWIJSINHOUDELIJKOVERLEG EN BOUWVERGADERINGEN

Gedurende het schooljaar staan er voor het team meerdere onderwijsinhoudelijke overleggen en bouwvergaderingen gepland. Tijdens deze momenten worden ervaringen uitgewisseld en kunnen er externe instanties uitgenodigd worden om scholing te verzorgen.

6.3 TOETSEN

De Kameleon maakt gebruik van ParnasSys en Integraal. De toets- en observatiegegevens op groeps- en schoolniveau vormen mede de basis om de onderwijskwaliteit te meten en in beeld te krijgen. Ouders hebben inzicht in de gegevens van hun kind(eren) middels het ouderportaal.

Twee keer per jaar wordt, vanaf groep 3 t/m groep 8, de Cito spellingtoets afgenomen. Deze is methode-onafhankelijk.

Vanuit de methode Staal worden de kinderen, vanaf halverwege groep 3, om de 3 weken getoetst door middel van een woorden- en zinnendictee.

Aan de hand van de methodegebonden toetsen van Staal en de Cito gegevens worden er groepsplannen gemaakt. Voorafgaand aan het maken van de groepsplannen worden de eerdere gegevens geanalyseerd. De geanalyseerde gegevens worden op bouwniveau en in een groepsbespreking besproken.

7 STAPPENPLAN RISICOLEZERS- EN SPELLERS

Stap 1	Vanuit de methodetoetsen en de Cito toetsen komt naar voren dat het kind onvoldoende scores behaalt op de toetsen voor het lezen (DMT en/of AVI) en/of de toetsen van spelling (Cito). Het kind wordt aangemeld bij de intern begeleider voor een kindgesprek.
Stap 2	Het leerlingdossier wordt aangemaakt in Parnassys.
Stap 3	Er wordt een individueel handelingsplan voor het kind geschreven of het kind gaat mee met de intensief groep van het groepsplan voor het leesonderwijs dat wordt gegeven of voor het spellingsonderwijs in de groep. Ouders worden hiervan op de hoogte gesteld.
Stap 4	De hoofd- en tussenmetingen, zoals beschreven in het dyslexieprotocol, worden nauwgezet gevolgd en de uitkomsten van de metingen worden in het leerlingdossier vastgelegd.
Stap 5	Naar aanleiding van de metingen worden de interventies elke keer bijgesteld. Dat wil zeggen dat het plan wordt aangepast met nieuwe doelen en een nieuw beoogd resultaat.
Stap 6	Na 3 tot 4 metingen met een (lage) V score kan de informatie uit het leerlingdossier gebruikt worden voor de aanmelding voor de aanvraag van een dyslexieonderzoek.
Stap 7	Aanvraag dyslexieonderzoek door ouders naar aanbieder m.b.v. leerlingdossier.
Stap 8	Aanbieder beoordeelt aanvraag en doet aanvullend onderzoek(zie format beoordelingsformulier in dyslexie beleidsplan)
Stap 9	Aanbieder verstuurt bericht aanvang zorg aan gemeente. Gemeente stuurt toewijzing jeugdhulp aan aanbieder en (op verzoek) beschikking aan ouders. Jeugdhulpaanbieder start behandeling.